

OD REDAKCJI

Święte Triduum Paschalne

W tabeli pierwszeństwa dni liturgicznych na pierwszym miejscu znajduje się Święte Triduum Paschalne. To najważniejszy obchód całego roku liturgicznego i jego szczyt. *Ogólne normy roku liturgicznego i kalendarza* stwierdzają: „Paschalne Triduum Męki i Zmartwychwstania Pańskiego rozpoczyna się od wieczornej Mszy Wieczery Pańskiej, ma swoje centrum w Wigilii Paschalnej i kończy się Nieszporami Niedzieli Zmartwychwstania”.

Często o tych dniach przypominają dokumenty Kościoła. Dnia 16 stycznia 1988 r. został ogłoszony *List okólny Kongregacji Kultu Bożego o przygotowaniu i obchodzeniu Świąt Paschalnych „Paschalis sollemnitatis”* (zob. „Anamnesis” 7 [2001] nr 3 (26) s. 9-27). Na temat tego Triduum i jego poszczególnych dni napisano wiele książek i artykułów (informacje o nich można znaleźć w *Przewodniku bibliograficznym na Wielki Tydzień* na str. 61-70 niniejszego biuletynu). Na stronach internetowych OPOKI można znaleźć kilkadziesiąt dokumentów o tych najważniejszych dniach.

Prawie co roku Ojciec Święty w czasie audiencji w Wielką Środę przygotowuje wiernych na obchód tego Triduum. W dniu 16 kwietnia 2003 r. Papież mówił m. in.: „Mszę św. *in Cena Domini* rozpoczyna się *Triduum* paschalne, najważniejsze wydarzenie całego roku liturgicznego. W tych dniach Kościół gromadzi się w ciszy, modli się i rozważa tajemnicę śmierci i zmartwychwstania Pana. Uczestnicząc w obrzędach Wielkiego Czwartku, Wielkiego Piątku oraz Wigilii Paschalnej, będziemy wspominać ostatnie godziny ziemskiego życia Jezusa, u którego kresu jaśnieje światło zmartwychwstania.(...) Obrzędy Mszy św. *in Cena Domini* stanowią wyraźną zachętę do kontemplowania Eucharystii, głównej tajemnicy wiary i życia chrześcijańskiego. (...) Wraz z Eucharystią Pan ustanowił w Wieczerniku kapłaństwo służebne, aby przez wieki uobecniała się Jego jedyna Ofiara: «to czyńcie na moją pamiątkę!» (Łk 22,19). Pozostawił nam też nowe przykazanie miłości braterskiej. Umywając nogi uczniów, pouczył ich, że miłość musi się wyrażać w pokornej i bezinteresownej służbie bliźnim.

W Wielki Piątek, w dniu pokuty i postu, wspominać będziemy mękę i śmierć Jezusa, trwając w adoracji Krzyża. «*Ecce lignum Crucis, in quo salus mundi pependit* – oto drzewo Krzyża, na którym zawisło Zbawienie świata». Na Kalwarii Syn Boży wziął na siebie nasze grzechy, ofiarując się Ojcu jako ofiara przebłagalna. Z Krzyża, źródła naszego zbawienia, rodzi się nowe życie dzieci Bożych.

Po dramacie Wielkiego Piątku zapada milczenie Wielkiej Soboty, dnia pełnego oczekiwania i nadziei. Wspólnota chrześcijańska wraz z Maryją czuwa na modlitwie przy grobie i czeka na chwalebne wydarzenie zmartwychwstania.

Podczas Wielkiej Nocy Paschy wszystko odnawia się w Chrystusie. Ze wszystkich zakątków ziemi popłynie do nieba śpiew *Gloria* oraz *Alleluja*, a światło pokona ciemności nocy. W Niedzielę Wielkanocną radować się będziemy razem ze Zmartwychwstałym, który będzie nam życzył pokoju”.

W pierwszym dziale biuletynu zatytułowanym: NAUCZANIE OJCA ŚWIĘTEGO podajemy najpierw informacje o dwóch dokumentach papieskich. Są to: list odręczny

Jana Pawła II ogłoszony z okazji 100-lecia motu proprio św. Piusa X o muzyce kościelnej i list apostolski z okazji 40-lecia *Konstytucji o liturgii świętej*. Polskie przekłady tych dokumentów ukażą się w naszym biuletynie w późniejszym czasie. Podobnie jak w poprzednich latach publikujemy Orędzie Ojca Świętego na Wielki Post 2004 r. Tu też podajemy informacje, gdzie w polskim wydaniu „L'Osservatore Romano” znajdują się kolejne papieskie katechezy o modlitwie Psalmów.

Dział: DOKUMENTY STOLICY APOSTOLSKIEJ zawiera dwa dekrety Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów: pierwszy zatwierdzający polski przekład nowego *Ogólnego wprowadzenia do Mszału rzymskiego* i drugi zatwierdzający zmiany w *Kalendarzu liturgicznym diecezji polskich*.

W dziale: NAUCZANIE BISKUPÓW O LITURGII został umieszczony obszerny list pasterski Biskupa Siedleckiego na temat Triduum Paschalnego 2003 r. oraz list pasterski biskupów niemieckich wydany z okazji 40-lecia *Konstytucji o liturgii świętej*.

Dział: FORMACJA LITURGICZNA otwiera polska wersja referatu bpa Stefana Cichego na temat *Liturgia w czasie pontyfikatu Jana Pawła II w Europie Środkowo-wschodniej* wygłoszonego na sympozjum w Rzymie z okazji 40-lecia *Konstytucji o liturgii świętej*. W tej części są trzy artykuły związane z Triduum Paschalnym. Jest to druga część artykułu Adama Matyszewskiego *Rok liturgiczny w świetle „Itinerarium Egeriae”* zawierającego opis okresu Wielkiego Postu, Wielkanocy i Święta Dedykacji, artykuł ks. Piotra Gregera *Ostatnia Wieczerza w nauczaniu Jana Pawła II* oraz *Przewodnik bibliograficzny na Wielki Tydzień* przygotowany przez ks. Wojciecha Niedźwieckiego. Tu też umieszczamy refleksje ks. Mariana Pisarzaka MIC o poświęceniu czy konsekracji kościoła.

W dziale: DUSZPASTERSTWO LITURGICZNE podajemy refleksje ks. Mariana Pisarzaka MIC na kanwie Listu Episkopatu Polski o przykazaniach kościelnych zatytułowane *Post dwóch wigilii*, artykuł Jerzego Paczkowskiego *Słów kilka o Triduum Paschalnym* oraz *Uwagi dotyczące redakcji Kalendarza liturgicznego na 2005 r.*

Dział: SZTUKA SAKRALNA zawiera artykuł ks. prof. Ryszarda Knapińskiego *Prześlanie symboliki ołtarza na nasze czasy*. Są to refleksje wygłoszone w ramach cyklu *COLLOQUIA TORUNENSIA* jako referat podczas sesji zatytułowanej *Jedność w różnorodności*, która odbyła się w dniu 25 października 2003 r., w sali Dworu Artusa, w Toruniu.

W tym numerze biuletynu jest także dział: ZAGADNIENIA HOMILETYCZNE a w nim artykuł ks. Jana Twardego *Skuteczność głoszenia słowa Bożego*.

Wśród INFORMACJI Czytelnik znajdzie krótkie relacje o sympozjach z okazji 40. rocznicy *Konstytucji o liturgii świętej* Soboru Watykańskiego II i o kolejnym spotkaniu *Vox Clara Committee*. Także tutaj, jak w każdym numerze „Anamnesis”, znajdują się informacje o publikacjach z liturgiki wydanych w ostatnim czasie.

W dziale: ZMARLI jest krótka biografia zmarłego w listopadzie 2003 r. o. prof. Burkharda Neunheusera OSB.

Bp Stefan Cichy

Katowice, dnia 25 lutego 2004 r.